

सन २०२०-२१ मध्ये कृषि उन्नती योजना -
राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत
अन्नधान्य पिकांच्या उर्वरीत वार्षिक कृती
आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता प्रदान
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : असुअ-२०२०/प्र.क्र.३२/४-अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : ०१ ऑक्टोबर, २०२०

संदर्भ:-

१. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१७/प्र. क्र. ३१/ १७-अ,
दि. १९/०४/२०१७
२. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार
यांचे पत्र FileNo.२-१/२०२० -NFSM, दि. २९/०४/२०२०.
३. वित्त विभागाचा शासन निर्णय क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६५/अर्थ-३, दि.०४ मे. २०२०
४. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र NFSM/Extn-१/AAP २०-२१/F.No.०१/२०/१२५२३,
दि.०४/०५/२०२०
५. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार
यांचे पत्र क्र.२-१६/२०२०-NFSM (FTS: ८३२७७), Dt.२०/०५/२०२०
६. कृषि आयुक्तालयाचे पत्रक्र./विप्र १/राअसुअ/वाकृआ/प्रक्र.१/प्र.मान्यता/२०/१३१४० ,
दि २१/०५/२०२०
७. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. असुअ-२०२०/प्र.क्र.२८/०५/२०२०
दि. २८/०५/२०२०
८. कृषि आयुक्तालयाचे पत्रक्र./विप्र १/राअसुअ/वाकृआ/प्रक्र.१/प्र.मान्यता/२०/२३७१७ ,
दि .२५/०९/२०२०

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाच्या संदर्भाकित दि.२९/०४/२०२०रोजीच्या पत्रान्वये सन २०२०-२१ करीता या
अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांकरिता राज्य शासनास मंजूर करण्यात आलेल्या नियतव्यय
(Allocation) मर्यादेत एकूण ₹२३३८९.२३० लाख रकमेचा वार्षिक कृती आराखडा केंद्र शासनाच्या
मंजूरीस्तव सादर केला होता. केंद्र शासनाने संदर्भाकित दि. २० मे, २०२०रोजीच्या पत्रान्वये

₹ २३३८९.२३० लाख इतक्या कृती आराखड्यास मंजूरी प्रदान केलेली आहे. कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमिवर वित्त विभागाचे दि.०४ मे. २०२० वरील शासन निर्णयातील मुद्दा क्र.२ नुसार राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान - अन्नधान्य पिकांकरीता वार्षिक कृती आराखड्यास क्रमांक ६ च्या संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये रु. ७९४०.५९ लाख प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे. तथापि, केंद्र शासनाने राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांकरिता करीता सन २०२०-२१ या वर्षाचा पहील्या हप्त्यासाठी रु. ७०१६.७६ लाख इतका व रु १८८८.९६२ लाख इतका पुनर्जिवित असा एकूण रु.८९०५.७२ लाख निधी राज्य शासनास उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे.

सन २०२०-२१ करिता राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान अन्नधान्य पिके अंतर्गत केंद्र शासनाकडून पहिल्या हप्त्यापोटी व पुनर्जिवित करून देण्यात निधीच्या समप्रमाणात राज्य हिस्स्याच्या निधी सह यापुर्वी देण्यात आलेल्या रु. ७९४०.५९ लाख निधीच्या वार्षिक कृती आराखड्यास दिनांक २८ मे, २०२० चे शासन निर्णयानुसार दिलेल्या प्रशासकीय मान्यते व्यतीरीक्त राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान सन २०२०-२१ अंतर्गत अन्नधान्य पिकांकरिता करीता रु.५८७२.७५ लाखाच्या उर्वरीत कार्यक्रमास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:

१. सन २०२०-२१ करिता कृषि उन्नती योजनेंतर्गत - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान -अन्नधान्य पिके या अभियानाच्या एकूण ₹ ५८७२.७५ लाख (रुपये अड्डावन कोटी बहात्तर लाख पंच्याहत्तर हजार) निधीच्या उर्वरीत वार्षिक कृती आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. त्यानुसार दि. २८ मे, २०२० चे शासन निर्णयानुसार दिलेल्या मान्यतेसह एकूण ₹ १३८१३.३४ लाखाचा पिकनिहाय मंजूर सुधारीत कृती आराखडा खालीलप्रमाणे आहे.

(रु.लाख)

अ.क्र	पिक	शा.नि. दिनांक २८.०५.२०२० नुसार मंजूर कार्यक्रम			या शा. नि. द्वारे मंजूर कार्यक्रम			एकूण मंजूर कार्यक्रम		
		केंद्र	राज्य	एकूण	केंद्र	राज्य	एकूण	केंद्र	राज्य	एकूण
१	भात	१९८.४४	१३२.३०	३३०.७४	१३९.५५	९३.०३	२३२.५८	३३७.९९	२२५.३३	५६३.३२
२	गहू	११९.७९	७९.८६	१९९.६५	३८.९१	२५.९४	६४.८५	१५८.७०	१०५.८०	२६४.५०
३	कडधान्य	३६३३.१२	२४२२.०८	६०५५.२०	१६२१.४७	१०८०.९८	२७०२.४५	५२५४.५९	३५०३.०६	८७५७.६५
४	भरड धान्य (मका)	१५३.००	१०२.००	२५५.००	१४०.४९	९३.६६	२३४.१५	२९३.४९	१९५.६६	४८९.१५
५	पौष्टिक तृणधान्य	६६०.००	४४०.००	११००.००	१५८३.२३	१०५५.४९	२६३८.७२	२२४३.२३	१४९५.४९	३७३८.७२
एकूण		४७६४.३५	३१७६.२४	७९४०.५९	३५२३.६५	२३४९.१०	५८७२.७५	८२८८.००	५५२५.३४	१३८१३.३४

२. सदर वार्षिक कृती आराखडयामधील पिकनिहाय तसेच घटक / उपघटक निहाय मंजूर आर्थिक व भौतिक लक्षांकाचे विवरण सोबतच्या परिशिष्ट १ ते ५ मध्ये नमूद केले आहे. सदर अभियानाची केंद्र व राज्याच्या ६०:४० आर्थिक सहभागाच्या प्रमाणात अंमलबजावणी करण्यात यावी.
३. सदर अभियानाच्या अंमलबजावणीकरीता केंद्र व राज्य हिस्स्याचा निधी ६०:४० प्रमाणात वेळोवेळी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे आयुक्त (कृषि) यांना उपलब्ध करून देण्यात येईल. सदर निधी केंद्र व राज्य हिस्स्याच्या पुढील लेखाशिर्षाखाली सन २०२०-२१ करिता करण्यात आलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीतून खर्ची टाकण्यात यावा -

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
सर्वसाधारण	मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीकसंवर्धन (००) (१०२) अन्नधान्य पिके (००) (२५) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- अन्नधान्य पिके (केंद्र हिस्सा) (६०% केंद्र) (२४०१ ४६१४) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीकसंवर्धन (००) (१०२) अन्नधान्य पिके (००) (३३) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- अन्नधान्य पिके (राज्य हिस्सा) (४०% राज्य) (२४०१ A२३४) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य
अनुसूचित जाती	मागणी क्रमांक एन-३ २४०१- पीक संवर्धन (००)(७८९) अनुसूचित जाती उपयोजना (००) (०५) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- अन्नधान्य पिके (केंद्र हिस्सा ६०%) अनुसूचित जाती उपयोजना (२४०१ B१०५), ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक एन-३ २४०१- पीक संवर्धन (००)(७८९) अनुसूचित जाती उपयोजना (००) (०६) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- अन्नधान्य पिके (राज्य हिस्सा ४०%) अनुसूचित जाती उपयोजना (२४०१ B११४), ३३, अर्थसहाय्य

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
अनुसूचित जमाती	मागणी क्रमांक टी-५ २४०१- पीक संवर्धन, ७९६-जनजाती क्षेत्रांतर्गत उपयोजना (पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना), जनजाती क्षेत्रांतर्गत उपयोजना, (०१) (२१) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- अन्नधान्य पिके (केंद्र हिस्सा ६०%) (२४०१ A५५७) ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक टी-५ २४०१- पीक संवर्धन, ७९६-जनजाती क्षेत्रांतर्गत उपयोजना (पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना), जनजाती क्षेत्रांतर्गत उपयोजना, (०१) (२२) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- अन्नधान्य पिके (राज्य हिस्सा ४०%) (२४०१ A५६६) ३३, अर्थसहाय्य

४. केंद्र शासनाने कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत विहीत केल्याप्रमाणे अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती तसेच महिला शेतकरी लाभार्थ्यांना सदर योजनेंतर्गत लाभ देण्यात यावा.
५. केंद्रीय कृषि मंत्रालयाने राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत राज्य शासनास सन २०२०-२१ करिता संदर्भांकित दि. २० मे, २०२० रोजीच्या पत्रान्वये दिलेल्या प्रशासकीय मान्यतेनुसार, तसेच चालू वर्षी अभियानाकरीता मंजूर केलेल्या कृती आराखड्यानुसार आणि वेळोवेळी केंद्रीय कृषि मंत्रालयाने दिलेल्या दिशानिर्देशानुसार सदर अभियानाची अंमलबजावणी करणे बंधनकारक राहिल. याबाबत राअसुअ अभियान संचालक तथा संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी राज्यस्तरावरून अभियानाचे संनियंत्रण करावे, त्याचप्रमाणे अभियानाच्या प्रभावी अंमलबजावणी व संनियंत्रणाकरीता वेळोवेळी अधिनस्त कार्यालयांना निदेशित करावे.
६. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानाच्या विविध घटकांतर्गत लाभार्थी शेतकरी निवडतेवेळी अल्प व अत्यल्प भू-धारक शेतकऱ्यांना वा सदर शेतकऱ्यांच्या गटांना प्राधान्य देण्यात यावे तसेच, शेतकऱ्यांचे अर्ज मागवून पारदर्शक पद्धतीने लाभार्थ्यांची निवड करावी.
७. या अभियानांतर्गत विविध निविष्टांच्या खरेदीसाठी (खते, औषधे, बियाणे, सिंचन साधने, यंत्र/औजार इ.) शासनाच्या प्रचलीत धोरणानुसार थेट लाभार्थ्यांच्या बँक खाती अनुदान जमा करण्यात (Direct Benefit Transfer) यावे. सदर निविष्टांची खुल्या बाजारातून खरेदी करण्याचे स्वातंत्र्य लाभार्थ्यांना राहिल. तथापि या अभियानांतर्गत शासकीय संस्थांनी/

शासनाच्या सार्वजनिक उपक्रमांनी उत्पादित केलेल्या निविष्टांचा पुरवठा करण्यात येत असल्यास संदर्भाकित शासन निर्णय दि. १९/०४/२०१७ नुसार कार्यवाही करण्यात यावी.

८. संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकाऱ्यांनी/तालुका कृषि अधिकाऱ्यांनी अभियानाकरीता लाभार्थ्यांची निवड करून अभियानांतर्गत समाविष्ट कार्यक्रम राबविण्याच्या दृष्टीने लाभार्थ्यांची यादी तालुकास्तरावर संकलित करावी. सदर यादीमध्ये शेतकऱ्याचे नांव, गांव, सर्वे/गट क्रमांक या बाबींसह, मोबाईल/दुरध्वनी क्रमांक, बँक खाते क्रमांक, आधार क्रमांक इ. बाबींची माहिती संकलित करण्यात यावी. त्याचप्रमाणे अभियानांतर्गत निवडण्यात आलेल्या लाभार्थ्यांची यादी निधी प्राप्त झाल्यापासून १५ दिवसांमध्ये कृषि विभागाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकाऱ्यांची राहिल.
९. सदर लाभार्थ्यांच्या यादीनुसार सर्व लाभार्थी शेतकऱ्यांच्या शेतावर हाती घेण्यात आलेल्या कार्यक्रमाची प्रत्यक्ष तपासणी त्या-त्या गावातील कृषि सहायकांनी करावयाची असून, त्यांनी आपला अहवाल तालुका कृषि अधिकाऱ्यांमार्फत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकाऱ्यांना सादर करावयाचा आहे. त्याचप्रमाणे, कृषि सहायकांचे अहवाल प्राप्त होताच सदर कार्यक्रमांतर्गत राबविण्यात आलेल्या कामांच्या पर्यवेक्षीय तपासणीचे उचित प्रमाण संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी मार्गदर्शक सूचनेमध्ये विहित करावे.
१०. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२०१००११७१८१७८९०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सहपत्र: वरीलप्रमाणे

(सु. सं. धपाटे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. राज्य मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
४. मा. विरोधी पक्ष नेता, विधानपरिषद, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
५. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई

६. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजनविभाग, मंत्रालय, मुंबई
७. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
९. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१०. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला.
११. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
१२. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
१३. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
१४. महालेखाकार (स्थानिक निकाय लेखा परिक्षा व लेखा), मुंबई.
१५. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
१६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
१७. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य
१८. सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे
१९. वित्त विभाग (कार्या. व्यय-१ / अर्थसंकल्प - १३), मंत्रालय, मुंबई
२०. निवड नस्ती.

परिशिष्ट १
राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- भात सन २०२०-२१ सुधारीत प्रस्तावित करावयाचा कार्यक्रम

(रकम लाख)

अ. क्र	तपशील	अनुदानाचा दर	परिमाण	केंद्र शासनाची मंजुरी		दि.२८/०५/२०२० रोजीच्या शा.नि नुसार राज्य शासनाची मंजुरी		आता मंजुरीस्तव प्रस्तावित कार्यक्रम		एकूण होणारा कार्यक्रम	
				भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक
१	सुधारित तंत्रज्ञानावर आधारित प्रात्यक्षिके										
	अ) श्री पद्धत /ओळीत पुनर्लागवड	₹ ९००० प्रति हे.	हे.	२२६९	२०४.२१	१४००	१२६.००	०	०.००	१४००	१२६.००
	ब) संकरीत भात	₹ ९००० प्रति हे.	हे	१७१	१५.३९	१००	९.००	०	०.००	१००	९.००
	क) पाण्याचा ताण सहन करणारे / बायोफोर्टीफाईड वाण	₹ ९००० प्रति हे.	हे	६६७	६०.०३	५००	४५.००	०	०.००	५००	४५.००
	पिक प्रात्यक्षिके १ (अ) ते १ (क)			३१०७	२७९.६३	२०००	१८०.००	०	०.००	२०००	१८०.००
	ड) पीक पद्धतीवर आधारित पीक प्रात्यक्षिके (भात पिकानंतर कडधान्य-हरभरा/चवळी/राजमा/वाल)	₹ १५००० प्रति हे.	हे	८०६	१२०.९०	४००	६०.००	०	०.००	४००	६०.००
	एकूण पिक प्रात्यक्षिके १ (अ) ते १ (ड)			३९१३	४००.५३	२४००	२४०.००	०	०.००	२४००.००	२४०.००
२	प्रमाणित बियाणे वितरण .										
	अ) संकरीत वाण	₹ १०००० प्रति बिंघ. किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	बिंघ.	१९७	१९.७०	२५	२.५०	०	०.००	२५	२.५०
	ब) अधिक उत्पादन देणारे वाण (१० वर्षांच्या वरील)	₹ १००० प्रति बिंघ.किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	बिंघ.	३६११	३६.११	९००	९.००	०	०.००	९००	९.००
	क) अधिक उत्पादन देणारे वाण (१० वर्षांच्या आतील)	₹ २००० प्रति बिंघ.किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	बिंघ.	७२२२	१४४.४४	१८००	३६.००	०	०.००	१८००	३६.००
	एकूण २ (अ) ते २ (क)			११०३०	२००.२५	२७२५	४७.५०	०	०.००	२७२५.००	४७.५०
३	अ) एकात्मिक अन्नद्रव्य व्यवस्थापन										
	अ) सूक्ष्म मूलद्रव्ये	₹ ५०० प्रति हे. किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	हे	२१३८	१०.६९	०	०.००	१९६३	९.८१	१९६३	९.८१
	ब) एकात्मिक कीड व्यवस्थापन										
	अ) पिक संरक्षण औषधे	₹ ५०० प्रति हे. किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	हे	२२४८६	११२.४३	६०००	३०.००	०	०.००	६०००	३०.००
	ब) तणनाशके	₹ ५०० प्रति हे. किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	हे	५४१४	२७.०७	१५००	७.५०	०	०.००	१५००	७.५०
	एकूण ३ (अ) ते ३ (ब)			३००३८	१५०.१९	७५००	३७.५०	१९६३	९.८१	९४६३	४७.३१
४	फलेवन्नी घटक										
	कृषी औजारे										
	१) ड्रम सीडर (above ४ rows) (SC / ST/ S&M / Women)	₹ ४००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	८	०.३१	०	०.००	८	०.३१	८	०.३१
	२) ड्रम सीडर (above ४ rows) (Other farmers)	₹ ३००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	३४	१.०२	०	०.००	३४	१.०२	३४	१.०२
	३) पेरणी यंत्र (Seed Drill) (Tractor driven above ३५ BHP) (SC / ST/ S&M / Women)	₹ २०००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	१३	२.६०	०	०.००	१३	२.६०	१३	२.६०
	४) पेरणी यंत्र (Seed Drill) (Above २० to ३५ BHP) (Other farmers)	₹ १६००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	९	१.४४	०	०.००	९	१.४४	९	१.४४
	५) पॉवर वीडर (Engine operated above २ bhp) (SC / ST/ S&M / Women)	₹ २५००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	९	२.२५	०	०.००	९	२.२५	९	२.२५
	६) पॉवर वीडर (Engine operated above २ bhp) (Other farmers)	₹ २०००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	१३	२.६०	०	०.००	१३	२.६०	१३	२.६०
	७) ट्रॅक्टर (Tractor driven above ३५ BHP) (SC / ST/ S&M / Women)	₹ ५०४०० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	३३	१६.६३	०	०.००	३३	१६.६३	३३	१६.६३
	८) ट्रॅक्टर (Tractor driven above ३५ BHP) (Other farmers)	₹ ४०३०० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	२०	८.०६	०	०.००	२०	८.०६	२०	८.०६
	९) भात मळणी यंत्र (Tractor driven above ३५ BHP) (SC / ST/ S&M / Women)	₹ १००००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	५	५.००	०	०.००	५	५.००	५	५.००
	१०) भात मळणी यंत्र (Tractor driven above ३५ BHP) (Other farmers)	₹ ८०००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	४	३.२०	०	०.००	४	३.२०	४	३.२०
	११) बहुपीक मळणी यंत्र (Tractor driven above ३५ BHP) (SC / ST/ S&M / Women)	₹ २५०००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	५	१२.५०	०	०.००	५	१२.५०	५	१२.५०
	१२) बहुपीक मळणी यंत्र (Tractor driven above ३५ BHP) (Other farmers)	₹ २००००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	५	१०.००	०	०.००	५	१०.००	५	१०.००
	१३ स्वयंचलित भात लावणी यंत्र (above ४-८ rows, ८-१६ rows) (SC / ST/ S&M / Women)	₹ ८००००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	५	४०.००	०	०.००	५	४०.००	५	४०.००
	१४) स्वयंचलित भात लावणी यंत्र (above ४-८ rows, ८-१६ rows) (Other farmers)	₹ ६५०००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	५	३२.५०	०	०.००	५	३२.५०	५	३२.५०
	१५) पॉवर टिलर (८ BHP & above) (SC / ST/ S&M / Women)	₹ ८५००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	५	४.२५	०	०.००	५	४.२५	५	४.२५

अ. क्र	तपशील	अनुदानाचा दर	परिमाण	केंद्र शासनाची मंजुरी		दि.२८/०५/२०२० रोजीच्या शा.नि नुसार राज्य शासनाची मंजुरी		आता मंजुरीस्तव प्रस्तावित कार्यक्रम		एकूण होणारा कार्यक्रम	
				भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक
४	१६) पॉवर टिलर (८ BHP & above) (Other)	₹ ७०००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	५	३.५०	०	०.००	५	३.५०	५	३.५०
	१७) रिपर (Above ३५ bhp) (SC/ST/S&MF/ Women)	₹ ७५००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	६	४.५०	०	०.००	६	४.५०	६	४.५०
	१८) रिपर (Above ३५ bhp) (Other)	₹ ६०००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	४	२.४०	०	०.००	४	२.४०	४	२.४०
	१९) रिपर कम बाईंडर (SC/ST/S&MF/ Women)	₹ १५०००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	७	१०.५०	०	०.००	७	१०.५०	७	१०.५०
	२०) रिपर कम बाईंडर (Other)	₹ १२०००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	६	७.२०	०	०.००	६	७.२०	६	७.२०
	एकूण ४ (अ)			२०१	१७०.४६	०	०.००	२०१	१७०.४६	२०१	१७०.४६
	ब) पंप संच	₹ १०००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	१५०	१५.००	०	०.००	१५०	१५.००	१५०	१५.००
	क) पाण्याच्या स्रोतापासून शेतापर्यंत पाणी वाहून नेण्यासाठी पाईप	५०% of cost limit to Rs. १०/- per meter of HDPE pipes. Rs. ३५/- per meter for PVC pipes and Rs. २०/- per meter for HDPE laminated woven lay flat tubes with maximum celling of Rs. १५०००/- per farmer/beneficiary for water carrying pipe	मीटर	१३७१४	४.८०	०	०.००	१३७१४	४.८०	१३७१४	४.८०
	ड) पीक पद्धतीवर आधारित प्रशिक्षण	₹ १४००० प्रति प्रशिक्षण	संख्या	७२	१०.०८	४१	५.७४	०	०.००	४१	५.७४
	इ) स्थानिक पुढाकाराच्या बाबी										
	१) FPO करिता गोदाम बांधकाम (२५० मे टन क्षमता) (Actual cost- २५.०० lakh based on state PWD DSR)	₹ १२५०००० किंवा प्रत्यक्ष खर्चाच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	१	१२.५०	०	०.००	१	१२.५०	१	१२.५०
	२) शेतकरी गटा करिता मिनी राइस मिल as per SMAM norms (५०% of cost or २.०० lakh whichever is less)	₹ २००००० किंवा किमतीच्या ६० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	१०	२०.००	०	०.००	१०	२०.००	१०	२०.००
	३) स्थानिक वाणांची लागवड (Market - led- extention) किमतीच्या ५० टक्के	₹ ४५०० प्रति हे.	हे.	१२२	५.४९	०	०.००	०	०.००	०	०.००
	४) भात शेतीत मत्स्यपालन	₹ २०००० प्रति एकर	एकर	६०.०	१२.००	०	०.००	०	०.००	०	०.००
	एकूण ४ (इ)			१९३	४९.९९	०	०.००	११	३२.५०	११.००	३२.५०
	एकूण फ्लेक्झी घटक				२५०.३३		५.७४		२२२.७६		२२८.५०
	एकूण राअसुअ-भात				१००१.३०		३३०.७४		२३२.५८		५६३.३२
			केंद्र हिस्सा (६०%)		६००.७८		१९८.४४		१३९.५५		३३७.९९
			राज्य हिस्सा (४०%)		४००.५२		१३२.३०		९३.०३		२२५.३३

परिशिष्ट २

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- गहू सन २०२०-२१ सुधारीत प्रस्तावित करावयाचा कार्यक्रम

(रक्कम लाख)

अ.क्र.	तपशील	अनुदानाचा दर	परिमाण	केंद्र शासनाची मंजूरी		दि.२८/०५/२०२० रोजीच्या शा.नि नुसार राज्य शासनाची मंजूरी		आता मंजुरीस्तव प्रस्तावित कार्यक्रम		एकूण होणारा कार्यक्रम	
				भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक
१	सुधारित तंत्रज्ञानावर आधारित प्रात्यक्षिके										
	अ) सलग क्षेत्रावरील गट प्रात्यक्षिके	₹ ९००० प्रति हे.	हे.	१००९	९०.८१	६३०	५६.७०	०	०.००	६३०	५६.७०
	ब) पाण्याचा ताण सहन करणारे / बायोफोर्टीफाईड वाण	₹ ९००० प्रति हे.	हे.	४३३	३८.९७	२७०	२४.३०	०	०.००	२७०	२४.३०
	क) पीक पद्धतीवर आधारित पीक प्रात्यक्षिके										
	मुग\उडीद\सोयाबीन नंतर गहू	₹ १५००० प्रति हे.	हे.	३७५	५६.२५	२४०	३६.००	०	०.००	२४०	३६.००
	एकूण पिक प्रात्यक्षिके १ (अ) ते १ (ब)			१८१७	१८६.०३	११४०	११७.००	०	०.००	११४०	११७.००
२	प्रमाणित बियाणे वितरण										
	अ) अधिक उत्पादन देणारे वाण (१० वर्षांच्या वरील)	₹ १००० प्रति किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	किं.	१८६०	१८.६०	११५०	११.५०	०	०.००	११५०	११.५०
	ब) अधिक उत्पादन देणारे वाण (१० वर्षांच्या आतील)	₹ २००० प्रति किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	किं.	३७२०	७४.४०	२३००	४६.००	०	०.००	२३००	४६.००
	एकूण २ (अ) व २ (ब)			५५८०	९३.००	३४५०	५७.५०	०	०.००	३४५०	५७.५०
३	अ) एकात्मिक अन्नद्रव्य व्यवस्थापन										
	सूक्ष्म मूलद्रव्ये	₹ ५०० प्रति हे.किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	हे.	५०००	२५.००	०	०.००	०	०.००	०	०.००
	ब) एकात्मिक कीड व्यवस्थापन										
	i) पिक संरक्षण औषधे व जैविक घटक	₹ ५०० प्रति हे. किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	हे.	५६१६	२८.०८	३३३०	१६.६५	०	०.००	३३३०	१६.६५
	ii) तणनाशके	₹ ५०० प्रति हे. किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	हे.	३३३३	१६.६७	१०००	५.००	०	०.००	१०००	५.००
	एकूण ३ (अ) व ३ (ब)			१३९४९	६९.७५	४३३०	२१.६५	०	०.००	४३३०	२१.६५
४	संसाधन संवर्धन तंत्र/साधने (कृषी औजारे)										
	अ) कृषी यांत्रिकीकरण उप अभियानांतर्गत मंजूर										
	१) वीजल प्लो (above २०-३५ bhp tractor driven) (SC/ST/S&MF/ Women)	₹ २०००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	५	१.००	०	०.००	३	०.६०	३	०.६०
	२) वीजल प्लो (above २०-३५ bhp tractor driven) (Other)	₹ १६००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	५	०.८०	०	०.००	३	०.४८	३	०.४८
	३) पेरणी यंत्र (Seed Drill) (Tractor driven above ३५ BHP) (SC / ST/ S&M / Women)	₹ २०००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	५	१.००	०	०.००	३	०.६०	३	०.६०
	४) पेरणी यंत्र (Seed Drill) (Above २० to ३५ BHP) (Other farmers)	₹ १६००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	४	०.६४	०	०.००	३	०.४८	३	०.४८
	५) झीरो टील सीड कम फर्टिलायझर ड्रिल (Tractor Driven above ३५ bhp) (SC / ST/ S&M / Women)	₹ २८००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	५	१.४०	०	०.००	३	०.८४	३	०.८४
	६) झीरो टील सीड कम फर्टिलायझर ड्रिल (Tractor Driven above ३५ bhp) (Other farmers)	₹ २२४०० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	५	१.१२	०	०.००	३	०.६७	३	०.६७
	७) झीरो टील मल्टी क्रॉप प्लान्टर (Tractor Driven above ३५ bhp) (SC / ST/ S&M / Women)	₹ ७५००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	४	३.००	०	०.००	३	२.२५	३	२.२५

अ.क्र.	तपशील	अनुदानाचा दर	परिमाण	केंद्र शासनाची मंजुरी		दि.२८/०५/२०२० रोजीच्या शा.नि नुसार राज्य शासनाची मंजुरी		आता मंजुरीस्तव प्रस्तावित कार्यक्रम		एकूण होणारा कार्यक्रम	
				भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक
४	८)झीरो टील मल्टी क्रॉप प्लान्टर (Tractor Driven above ३५ bhp) (Other farmers)	₹ ६०००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	५	३.००	०	०.००	३	१.८०	३	१.८०
	९) रोटोव्हेटर (Tractor driven above ३५ BHP) (Above २० to ३५ BHP) (SC / ST/ S&M / Women)	₹ ५०४०० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	७	३.५३	०	०.००	३	१.५१	३	१.५१
	१०) रोटोव्हेटर (Tractor driven above ३५ BHP) (Above २० to ३५ BHP) (Other farmers)	₹ ४०३०० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	७	२.८२	०	०.००	४	१.६१	४	१.६१
	११) बहुपीक मळणी यंत्र (Tractor Driven above ३५ bhp)	₹ २५०००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	६	१५.००	०	०.००	३	७.५०	३	७.५०
	१२) बहुपीक मळणी यंत्र (Tractor Driven above ३५ bhp)	₹ २००००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	४	८.००	०	०.००	३	६.००	३	६.००
	१३) पावर टिलर (८ BHP & above) (SC/ST/S&MF/ Women)	₹ ८५००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	९	७.६५	०	०.००	३	२.५५	३	२.५५
	१४) पावर टिलर (८ BHP & above) (Other)	₹ ७०००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	८	५.६०	०	०.००	३	२.१०	३	२.१०
	१५) रिपर (Above ३५ bhp) (SC/ST/S&MF/ Women)	₹ ७५००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	४	३.००	०	०.००	३	२.२५	३	२.२५
	१६) रिपर (Above ३५ bhp) (Other)	₹ ६०००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	४	२.४०	०	०.००	४	२.४०	४	२.४०
	१७) रिपर कम बाईंडर (SC/ST/S&MF/ Women)	₹ १५०००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	४	६.००	०	०.००	३	४.५०	३	४.५०
	१८) रिपर कम बाईंडर (Other)	₹ १२०००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	४	४.८०	०	०.००	३	३.६०	३	३.६०
	एकूण ४ अ			९५	७०.७६	०	०.००	५६	४१.७५	५६	४१.७५
	ब) पंप संच	₹ १०००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	९१	९.१०	०	०.००	४६	४.६०	४६	४.६०
	क) पाण्याच्या स्रोतापासून शेतापर्यंत पाणी वाहून नेण्यासाठी पाईप	५०% of cost lmd toRs. ५०/- per meter of HDPE pipes. Rs.३५/- per meter for PVC pipes and Rs. २०/- per meter for HDPE laminated woven lay flat tubes with maximum ceiling of Rs. १५०००/- per farmer/beneficiary for water carrying pipe	मीटर	३९८५०	७.९७	०	०.००	३००००	६.००	३००००	६.००
	ख) पीक पद्धतीवर आधारित प्रशिक्षण	₹ १४००० प्रति प्रशिक्षण	संख्या	२५	३.५०	२५	३.५०	०	०.००	२५	३.५०
	झ) स्थानिक पुढाकाराच्या बाबी										
	FPO करिता गोदाम बांधकाम (२५० मे टन क्षमता) (Actual cost- २५.०० lakh based on state PWD DSR)	₹ १२५००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	२	२५.००	०	०.००	१	१२.५०	१	१२.५०
एकूण फ्लेक्सी घटक (४ अ ते ४ झ)					११६.३३		३.५०		६४.८५		६८.३५
एकूण राअसुअ गहू					४६५.१०		१९९.६५		६४.८५		२६४.५०
केंद्र हिस्सा (६०%)					२७९.०६		११९.७९		३८.९१		१५८.७०
राज्य हिस्सा (४०%)					१८६.०४		७९.८६		२५.९४		१०५.८०

परिशिष्ट ३

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान - कडधान्य सन २०२०-२१ सुधारीत प्रस्तावित करावयाचा कार्यक्रम

(एककम लाख)

अ.क्र.	तपशील	अनुदानाचा दर	परिमाण	केंद्र शासनाची मंजुरी		दि. २८/०५/२० रोजीचा शासन निर्णयानुसार राज्य शासनाची मंजुरी		आता मंजुरीस्तव प्रस्तावित कार्यक्रम		एकूण होणारा कार्यक्रम	
				भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक
	सुधारित तंत्रज्ञानावर आधारित प्रात्यक्षिके										
	अ) सलग गट प्रात्यक्षिके										
	१) तूर	₹ ९००० प्रति हे.	हे.	२५२५	२२७.२५	१७००	१५३.००	०	०.००	१७००	१५३.००
	२) मुग	₹ ९००० प्रति हे.	हे.	५१००	४५९.००	३५००	३१५.००	०	०.००	३५००	३१५.००
	३) उडीद	₹ ९००० प्रति हे.	हे.	२५५६	२३०.१२	१७००	१५३.००	०	०.००	१७००	१५३.००
	४) हरभरा	₹ ९००० प्रति हे.	हे.	६५००	५८५.००	४५००	४०५.००	०	०.००	४५००	४०५.००
	एकूण गट प्रात्यक्षिके		हे.	१६६८१	१५०१.३७	११४००	१०२६.००	०	०.००	११४००	१०२६.००
	ब) आंतरपीक प्रात्यक्षिके										
	तूर + सोयाबीन	₹ ९००० प्रति हे.	हे.	१८११९	१६३०.७१	१००००	९००.००	०	०.००	१००००	९००.००
१	क) पिक पद्धतीवर आधारित प्रात्यक्षिके										
	१) मुग नंतर रबी ज्वारी	₹ १५००० प्रति हे.	हे.	६९०	१०३.५०	४८०	७२.००	०	०.००	४८०	७२.००
	२) मुग नंतर गहू	₹ १५००० प्रति हे.	हे.	४५०	६७.५०	३००	४५.००	०	०.००	३००	४५.००
	३) उडीद पिकानंतर रबी ज्वारी	₹ १५००० प्रति हे.	हे.	१३००	१९५.००	९००	१३५.००	०	०.००	९००	१३५.००
	४) उडीद पिकानंतर गहू	₹ १५००० प्रति हे.	हे.	४५०	६७.५०	३१०	४६.५०	०	०.००	३१०	४६.५०
	५) खरीप ज्वारी नंतर हरभरा	₹ १५००० प्रति हे.	हे.	५१७०	७७५.५०	३६००	५४०.००	०	०.००	३६००	५४०.००
	६) बाजरी नंतर हरभरा	₹ १५००० प्रति हे.	हे.	१२३५	१८५.२५	८६०	१२९.००	०	०.००	८६०	१२९.००
	एकूण पिक पद्धतीवर आधारित प्रात्यक्षिके		हे.	९२९५	१३९४.२५	६४५०	९६७.५०	०	०.००	६४५०	९६७.५०
	एकूण पिक प्रात्यक्षिके १ अ) ते १ क)		हे.	४४०९५	४५२६.३३	२७८५०	२८९३.५०	०	०.००	२७८५०	२८९३.५०
	अधिक उत्पादन देणाऱ्या वाणाचे बियाणे उत्पादन व वितरण										
	अ) प्रमाणित बियाणे वितरण (१० वर्षांच्या आतील)										
	१) तूर	₹ ५००० प्रति किं. किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	किं	५२००	२६०.००	३६००	१८०.००	०	०.००	३६००	१८०.००
	२) मुग	₹ ५००० प्रति किं. किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	किं	३३००	१६५.००	२३००	११५.००	०	०.००	२३००	११५.००
	३) उडीद	₹ ५००० प्रति किं. किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	किं	३८३	१९.१५	२६०	१३.००	०	०.००	२६०	१३.००
	४) हरभरा	₹ ५००० प्रति किं. किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	किं	२८२००	१३३२.१०	२६६४२	१३३२.१०	६३९६	१५९.९०	३३०३८	१४९२.००
	एकूण २ अ			३७०८३	१७७६.२५	३२८०२	१६४०.१०	६३९६	१५९.९०	३९१९८	१८००.००
	ब) प्रमाणित बियाणे वितरण (१० वर्षांच्या वरील)										
	१) तूर	₹ २५०० प्रति किं. किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	किं	२९००	७२.५०	२०२०	५०.५०	०	०.००	२०२०	५०.५०
	२) मुग	₹ २५०० प्रति किं. किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	किं	१२००	३०.००	८४०	२१.००	०	०.००	८४०	२१.००
	३) उडीद	₹ २५०० प्रति किं. किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	किं	४५०	११.२५	३१०	७.७५	०	०.००	३१०	७.७५
	४) हरभरा	₹ २५०० प्रति किं. किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	किं	१४४००	३६०.००	१००७०	२५१.७५	४७६०	११९.००	१४८३०	३७०.७५
	एकूण २ ब			१८९५०	४७३.७५	१३२४०	४७६०	११९.००	१८०००	४५०.००	
	एकूण २ अ ते २ ब			५६०३३	२२५०.००	४६०४२	१९७१.१०	११९५६	२७८.९०	५७१९८	२२५०.००
	क) बियाणे उत्पादनास सहाय्य (किं)(१० वर्षांच्या आतील)										
	१) तूर	₹ ५००० प्रति किं.	किं	८५००	४२५.००	०	०.००	८५००	४२५.००	८५००	४२५.००
	२) मुग	₹ ५००० प्रति किं.	किं	५०००	२५०.००	०	०.००	५०००	२५०.००	५०००	२५०.००
	३) उडीद	₹ ५००० प्रति किं.	किं	१५५०	७७.५०	०	०.००	१५५०	७७.५०	१५५०	७७.५०
	४) हरभरा	₹ ५००० प्रति किं.	किं	३१५१०	१४९७.५०	०	०.००	३१५१०	१४९७.५०	३१५१०	१४९७.५०
	एकूण २ क			४६५६०	२२५०.००	०	०.००	४६५६०	२२५०.००	४६५६०	२२५०.००

अ.क्र.	तपशील	अनुदानाचा दर	परिमाण	केंद्र शासनाची मंजुरी		दि. २८/०५/२० रोजीचा शासन निर्णयानुसार राज्य शासनाची मंजुरी		आता मंजुरीस्तव प्रस्तावित कार्यक्रम		एकूण होणारा कार्यक्रम	
				भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक
३	अ) एकात्मिक अन्नद्रव्ये व्यवस्थापन/एकात्मिक कीड व्यवस्थापन	सूक्ष्म मूलद्रव्ये- ₹ ५०० प्रति हे, जिप्सम - ₹ ७५० प्रति हे., जैविक खते - ₹ ३०० प्रति हे. पीक संरक्षण औषधे - ₹ ५०० प्रति हे., तणनाशक - ₹ ५०० प्रति हे. किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	हे.	४८१४०२	२२५०.००	११००००	५५०.००	१९	०.१०	११००१९	५५०.१०
४	अ) संसाधन संवर्धन तंत्र/साधने (कृषी औजार)										
	कृषि यांत्रिकीकरण उप अभियाननुसार										
	१) पेरणी यंत्र (Tractor driven above ३५ BHP) (SC / ST/ S&M / Women)	₹ २०००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	१६०	३२.००	०	०.००	१९	३.८०	१९	३.८०
	२) पेरणी यंत्र (Tractor driven above ३५ BHP) (Other farmers)	₹ १६००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	१९०	३०.४०	०	०.००	१५	२.४०	१५	२.४०
	३) रीज फरो प्लान्टर (Tractor driven above ३५ BHP) (SC / ST/ S&M / Women)	₹ ७५००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	३००	२२५.००	०	०.००	०	०.००	०	०.००
	४) रीज फरो प्लान्टर (Tractor driven above ३५ BHP) (Other farmers)	₹ ६०००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	३९०	२३४.००	०	०.००	०	०.००	०	०.००
	५) रोटाहेटर (Tractor driven above ३५ BHP) (Above २० to ३५ BHP) (SC / ST/ S&M / Women)	₹ ५०४०० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	६४०	३२२.५६	०	०.००	१५	७.५६	१५	७.५६
	६) रोटाहेटर (Tractor driven above ३५ BHP) (Above २० to ३५ BHP) (Other farmers)	₹ ४०३०० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	३८०	१५३.१४	०	०.००	१४	५.६४	१४	५.६४
	७) बहुपीक मळणी यंत्र (Tractor driven above ३५ BHP) (SC / ST/ S&M / Women)	₹ २५०००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	१६०	४००.००	०	०.००	०	०.००	०	०.००
	८) बहुपीक मळणी यंत्र (Tractor driven above ३५ BHP) (Other farmers)	₹ २००००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	१९०	३८०.००	०	०.००	०	०.००	०	०.००
	९) पॉवर टिलर (८ BHP & above) (SC / ST/ S&M / Women)	₹ ८५००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	१९०	१६१.५०	०	०.००	९	७.६५	९	७.६५
	१०) पॉवर टिलर (८ BHP & above) (Other farmers)	₹ ७०००० किंवा किमतीच्या ४० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	३९०	२७३.००	०	०.००	९	६.३०	९	६.३०
	एकूण ४ अ			२९९०	२२११.६०	०	०.००	८१	३३.३५	८१	३३.३५
	ब) सिंचन साधने व पंप संच	₹ १०००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	२९९७	२९९.७०	०	०.००	१५१	१५.१०	१५१	१५.१०
	क) पाण्याच्या स्रोतापासून शेतापर्यंत पाणी वाहून नेण्यासाठी पाईप	५०% of cost lmtd to Rs. ५०/- per meter of HDPE pipes. Rs.३५/- per meter for PVC pipes and Rs. २०/- per meter for HDPE laminated woven lay flat tubes with maximum celling of Rs. १५००/- per farmer/beneficiary for water carrying pipe	मीटर	५०००००	१००.००	०	०.००	०	०.००	०	०.००
	ड) पीक पद्धतीवर आधारित प्रशिक्षण	₹ १४००० प्रति प्रशिक्षण	संख्या	१०९०	१५२.६०	१०९०	१५२.६०	०	०.००	१०९०	१५२.६०
	इ) स्थानिक पुढाकारा च्या बाबी - १) शेतकरी गटा करिता मिनी डाळ मिल as per SMAM norms (५०% of cost or १.२५ lakh whichever is less), २) FPO करिता गोदाम बांधकाम (२५० मे टन क्षमता) (Actual cost- २५.०० lakh based on state PWD DSR) ३) FPO साठी बीज प्रक्रिया संच/ Cleaning & Grading Unit (actual cost Rs. २० lakh)	मिनी डाळ मिल -₹ १२५००० किंवा किमतीच्या ६० टक्के जे कमी असेल ते, गोदाम बांधकाम -₹ १२५०००० किंवा प्रत्यक्ष खर्चाच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते, बीज प्रक्रिया संच-₹ १०००००० किंवा किमतीच्या ५० टक्के जे कमी असेल ते	संख्या	१८४	९९०.८७	०	०.००	१०	१२५.००	१०	१२५.००
	एकूण ४ अ ते ४ इ				३७५४.७७		१५२.६०		१७३.४५		३२६.०५
	प्रकल्प व्यवस्थापन चमू व संकीर्ण										
५	i) जिल्हा स्तर			३१	४४९.५०	३१	४४९.५०	०	०.००	३१	४४९.५०
	ii) राज्य स्तर			२	३८.५०	२	३८.५०	०	०.००	२	३८.५०
	एकूण ५				४८८.००		४८८.००		०.००		४८८.००
	एकूण राअसुअ कडधान्य				१५५१९.१०		६०५५.२०		२७०२.४५		८७५७.६५
			केंद्र हिस्सा (६०%)		९३११.४६		३६३३.१२		१६२१.४७		५२५४.५९
			राज्य हिस्सा (४०%)		६२०७.६४		२४२२.०८		१०८०.९८		३५०३.०६

परिशिष्ट - ४

सन २०२०-२१ राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान - भरडधान्य (मका) सुधारित प्रस्तावित करावयाचा कार्यक्रम

भौतिक (हे.)बियाणे (क्विं) / रक्कम (रु. लाख)

अ. क्र.	बाबी	मंजुर अर्थसाहाय्य दर	परिमाण	केंद्र शासनाची मंजूरी		दि.२८.५.२०२० रोजीच्या शा.नि.नुसार राज्य शासनाची मंजूरी		आता मंजुरीस्तव प्रस्तावित कार्यक्रम		एकूण होणारा कार्यक्रम	
				भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक
1	पिक प्रात्यक्षिके : मका										
	अ) सुधारित तंत्रज्ञान आधारित पिक प्रात्याक्षिके										
	मका	रु. ६०००/हे.	हेक्टर	4840	290.40	4133	248.00	2000	120.00	6133	368.00
	ब) आंतर पिक प्रात्याक्षिके										
	मका + तूर /मका +सोयाबीन	रु. ६०००/हे.	हेक्टर	2070	124.20	80	4.80	150	9.00	230	13.80
	एकूण सुधारित तंत्रज्ञान आधारित पिक प्रात्याक्षिके			6910	414.60	4213	252.80	2150	129.00	6363	381.80
2	प्रमाणित बियाणे वितरण : मका (केंद्र:राज्य 60:40)										
	संकरित बियाणे										
	मका	किमतीच्या ५०% किंवा रु. १००००/क्विं.मर्यादेत	क्विंटल	2490	249.00	0	0.00	631.50	63.15	631.50	63.15
	एकूण बियाणे वितरण			2490	249.00	0	0.00	632	63.15	632	63.15
3	एकात्मिक पिक संरक्षण व्यवस्थापन	किमतीच्या ५० % किंवा रु. ५००/ हेक्टर मर्यादेत	हेक्टर	24897	124.49	440	2.20	6300	31.50	6740	33.70
4	प्लेक्झी निधी (प्रा.प्रक्रिया) मका सोलणी यंत्र	किमतीच्या ५० % किंवा रु. १०००० / यंत्र मर्यादेत	संख्या	415	41.50	0	0.00	105	10.50	105	10.50
एकूण भरडधान्य (मका) (केंद्र:राज्य 60:40)					829.59		255.00		234.15		489.15
केंद्र हिस्सा (60 टक्के)					497.75		153.00		140.49		293.49
राज्य हिस्सा (40 टक्के)					331.84		102.00		93.66		195.66

परिशिष्ट-५

सन २०२०-२१ राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान - पौष्टिक तृणधान्य (ज्वारी, बाजरी व नाचणी) सुधारित प्रस्तावित करावयाचा कार्यक्रम

भौतिक (हे.) बियाणे (क्विं) / रक्कम (रु. लाख)

अ. क्र.	बाबी	मंजुर अर्थ सहाय्य दर	परिमाण	केंद्र शासनाची मंजूरी		दि.२८.५.२०२० रोजीच्या शा.नि.नुसार राज्य शासनाची मंजूरी		आता मंजुरीस्तव प्रस्तावित कार्यक्रम		एकूण होणारा कार्यक्रम		
				भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	
1	पिक प्रात्यक्षिके (केंद्र:राज्य ६०:४०)											
	(i) ज्वारी	रु. ६०००/हे.	हेक्टर	25500	1530.00	3627	217.60	22273	1336.38	25900	1553.98	
	(ii) बाजरी			18025	1081.50	2958	177.45	0	0.00	2958	177.45	
	(iii) नाचणी			3525	211.50	353	21.15	0	0.00	353	21.15	
एकूण पिक प्रात्यक्षिके				47050	2823.00	6937	416.20	22273	1336.38	29210	1752.58	
२	प्रमाणित बियाणे वितरण (केंद्र:राज्य 60:40)											
	अ) संकरित बियाणे (एकूण बियाणे वितरण घटकाच्या २५ %)											
	(१) ज्वारी	रु. १००००/क्विं.	क्विंटल	0.00	0.00	583	58.33	0	0.00	583	58.33	
	(२) बाजरी			0.00	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	
	(3) नाचणी			0.00	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	
	एकूण संकरित बियाणे वितरण 2 अ (1 + 2)				0	0.00	583	58.33	0	0.00	583	58.33
	ब) सुधारित बियाणे (एकूण बियाणे वितरण घटकाच्या ७५ %)											
	(१) ज्वारी (१० वर्षांआतील अधिसूचित वाण)	किमतीच्या ५०% किंवा रु. ३०००/ क्विं.मर्यादेत	क्विंटल	3160	94.80	1500	45.00	0	0.00	1500	45.00	
	(२) बाजरी (१० वर्षांआतील अधिसूचित वाण)	किमतीच्या ५०% किंवा रु. ३०००/ क्विं.मर्यादेत		962	28.86	500	15.00	0	0.00	500	15.00	
	(३) नाचणी (१० वर्षांआतील अधिसूचित वाण)	किमतीच्या ५०% किंवा रु. ३०००/ क्विं.मर्यादेत		0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	
	एकूण (१० वर्षांआतील अधिसूचित वाण) ८० टक्के				4122	123.66	2000	60.00	0	0.00	2000	60.00
	(४) ज्वारी (१० वर्षांवरील अधिसूचित वाण)	किमतीच्या ५०% किंवा रु. १५००/ क्विं.मर्यादेत	क्विंटल	10150	152.25	10150	152.25	0	0.00	10150	152.25	
	(५) बाजरी (१० वर्षांवरील अधिसूचित वाण)	किमतीच्या ५०% किंवा रु. १५००/ क्विं.मर्यादेत		0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	
	(६) नाचणी (१० वर्षांवरील अधिसूचित वाण)	किमतीच्या ५०% किंवा रु. १५००/ क्विं.मर्यादेत		0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	
	एकूण (१० वर्षांवरील अधिसूचित वाण) २० टक्के				10150	152.25	10150	152.25	0	0.00	10150	152.25
	एकूण सुधारित बियाणे वितरण 2 ब (1 ते 6)				14272	275.91	12150	212.25	0	0.00	12150	212.25
एकूण बियाणे वितरण 2 (अ + ब)				14272	275.91	12733	270.58	0	0.00	12733	270.58	
३	प्रमाणित बियाणे उत्पादन											
	सुधारित बियाणे १० वर्षांआतील अधिसूचित वाण (६०:४०)											
	(१) ज्वारी	रु. ३०००/क्विं	क्विंटल	4926	147.78	0	0.00	4926	147.78	4926	147.78	
	(२) बाजरी			1600	48.00	0	0.00	1600	48.00	1600	48.00	
(३) नाचणी	141			4.23	0	0.00	141	4.23	141	4.23		
एकूण बियाणे उत्पादन (3)				6667	200.01	0	0.00	6667	200.01	6667	200.01	
४	एकात्मिक अन्नद्रव्य व्यवस्थापन (INM)- (६०:४०)											
	(१) सूक्ष्म अन्नद्रव्य	किमतीच्या ५०% किंवा रु. ५००/ क्विं.मर्यादेत	हेक्टर	17199	86.00	22000	110.00	0	0.00	22000	110.00	
	(२) जैविक खते	किमतीच्या ५०% किंवा रु. ३००/ क्विं.मर्यादेत		28665	86.00	21886	65.66	0	0.00	21886	65.66	
	एकूण एकात्मिक अन्नद्रव्य व्यवस्थापन				45864	171.99	43886	175.66	0	0.00	43886	175.66

अ. क्र.	बाबी	मंजुर अर्थ सहाय्य दर	परिमाण	केंद्र शासनाची मंजुरी		दि.२८.५.२०२० रोजीच्या शा.नि.नुसार राज्य शासनाची मंजुरी		आता मंजुरीस्तव प्रस्तावित कार्यक्रम		एकूण होणारा कार्यक्रम			
				भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक	भौतिक	आर्थिक		
५	एकात्मिक कीड व्यवस्थापन (IPM)- (६०:४०)												
	(१) तणनाशके	किमतीच्या ५०% किंवा रु. ५००/ किं.मर्यादित	हेक्टर	110074	550.37	23000	115.00	50000	250.00	73000	365.00		
	(२) पिक संरक्षण औषधे			27519	137.59	23000	115.00	4765	23.83	27765	138.83		
	एकूण एकात्मिक कीड व्यवस्थापन			137593	687.97	46000	230.00	54765	273.83	100765	503.83		
एकूण एकात्मिक अन्नद्रव्य व कीड व्यवस्थापन (INM & IPM) (एकूण ४ +५)				183457	859.96	89886	405.66	54765	273.83	144651	679.48		
फ्लेक्झी घटक													
६	अ) सिंचन सुविधा साहित्य												
	(i) तुषार संच / पाईप	किमतीच्या 50 % किंवा रु.10000 यापैकी कमी असेल ते / SMAM मा.सूचनाप्रमाणे	हेक्टर/ नग	10350	1035.00	0	0.00	7070	707.00	7070	707.00		
	एकूण			10350	1035.00	0	0.00	7070	707.00	7070	707.00		
	ब) सुधारित कृषी औजारे												
	(i) मनुष्यचलित फवारणी यंत्र (अनु.जाती ,अनु.जमाती, महिला, लघु व सीमांत शेतकऱ्यांसाठी)	किमतीच्या 50 % किंवा रु.750 यापैकी कमी असेल ते	संख्या	4414	33.11	0	0.00	0	0.00	0	0.00		
	(ii) मनुष्यचलित फवारणी यंत्र (इतर शेतकऱ्यांसाठी)	किमतीच्या 40 % किंवा रु.600 यापैकी कमी असेल ते	संख्या	4600	27.60	0	0.00	0	0.00	0	0.00		
	एकूण			9014	60.71	0	0.00	0	0.00	0	0.00		
	क) प्राथमिक प्रक्रिया सयंत्र												
	i) क्लीनर कम ग्रेडर	रु. १.०० लाख / युनिट	संख्या	175	175.00	0	0.00	27	27.00	27	27.00		
	ii) डीहस्कर	रु. ०.७५ लाख / युनिट	संख्या	50	37.50	0	0.00	0	0.00	0	0.00		
	ड) पिक पद्धतीवर आधारित प्रशिक्षण	रु.14000/प्रशि.(4 सत्रासाठी)	संख्या	54	7.56	54	7.56	0	0.00	54	7.56		
	ई) जनजागृती / प्रचार प्रसिद्धी												
	i) प्रचार व प्रसिद्धी - जिल्हा स्तर	रु.१.०० लाख /जिल्हा	संख्या	27	27.00	0	0.00	27	27.00	27	27.00		
	ii) प्रचार व प्रसिद्धी - राज्य स्तर	एकरकमी	संख्या	1	5.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00		
	iii) जिल्हा स्तरीय कार्यशाळा	रु. २.५० लाख /कार्यशाळा	संख्या	27	67.50	0	0.00	27	67.50	27	67.50		
एकूण फ्लेक्झी घटक					1415.27		7.56		828.50		836.06		
एकूण पौष्टिक तृणधान्य (ज्वारी, बाजरी, नाचणी) (केंद्र:राज्य 60:40)					5574.14		1100.00		2638.72		3738.72		
केंद्र हिस्सा (60 टक्के)					3344.49		660.00		1583.23		2243.23		
राज्य हिस्सा (40 टक्के)					2229.66		440.00		1055.49		1495.49		